

Styrande dokument

Finanspolicy - Oskarshamns kommun

Fastställd av kommunfullmäktige 2011-09-12, § 132

Senast reviderad 2017-06-12, § 80

Gäller från och med 2017-07-14

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Organisation och ansvarsfördelning.....	4
3	Generella principer	6
4	Likviditetshantering	6
5	Placeringar	7
6	Skuldförvaltning.....	12
7	Finansieringsrisk	13
8	Ränterisker.....	14
9	Derivatinstrument	14
10	Valutarisker.....	15
11	Operativa risker	15
12	Borgen.....	16
13	Rapportering och riskkontroll.....	16
	Definitioner av termer.....	17

Bilaga 1 – KF Ramar för utlåning och borgen

Bilaga 2 – Ordlista

Finansiella riktlinjer revisionshistorik

Datum	Beskrivning
2017-06-12	Finansiella riktlinjer antagna i kommunfullmäktige, § 80

1 Inledning

1.1 Bakgrund

I enlighet med gällande lagstiftning och med syftet att tydliggöra förvaltningsuppdraget avseende hantering av kommunens finanser har Oskarshamns kommun upprättat denna finanspolicy. Finanspolicyn omfattar kommunen med bolag inklusive till kommunkoncernen associerade stiftelser och är ett ramverk från Kommunfullmäktige i syfte att ange övergripande målsättningar, ansvarsfördelning och principer för finansverksamheten inom kommunkoncernen. Begreppet kommunkoncern som används i denna finanspolicy syftar på hel- och delägda kommunala aktiebolag och stiftelser.

Från och med verksamhetsåret 2000 har staten påfört kommunerna ett balanskrav. Balanskravet innebär att kommunen måste presentera ett nollresultat i ett treårsperspektiv. Detta ställer krav på att kommunen måste hushålla med sina resurser och samtidigt skapa en marginal för fluktuationer på de finansiella marknaderna som återspeglas i kommunens finansnetto.

Kommunallagens 8:e kapitel innehåller vissa bestämmelser om den ekonomiska förvaltningen i kommuner. Enligt § 2 ska kommuner förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Vidare i § 3 a anges att fullmäktige ska meddela särskilda föreskrifter för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser.

1.2 Omfattningen av de finansiella riktlinjerna

De finansiella riktlinjerna omfattar den finansverksamhet som bedrivs inom kommunen. Med finansverksamheten avses upplåning, utlåning, borgen, likviditetshandling, placeringar och finansiell riskhantering.

1.3 Syfte med de finansiella riktlinjerna

Finanspolicyn ska vara ett styrinstrument och ett hjälpmedel för de personer, inom och utanför kommunen, som dagligen arbetar med den finansiella verksamheten. Genom att ansvar, befogenheter, avkastningskrav och regler definieras och klarläggs skapas förutsättningar för ett snabbt och riktigt beslutsfattande. Finanspolicyn delas upp i tre delar: kassa- och likviditetsförvaltning, långsiktig medelsförvaltning och skuldförvaltning.

1.4 Målsättningar med finansverksamheten

De övergripande målsättningarna för finansverksamheten inom kommunen är att medverka till god ekonomisk hushållning och hantera sina olika åtaganden samtidigt som de finansiella kostnaderna hålls så låga som möjligt genom nedanstående:

- a) Målet för kassa- och likviditetsförvaltningen är att främst säkra tillgången på kapital och sekundärt att få en så god avkastning på de likvida medlen som möjligt.
- b) Det övergripande målet för övrig långsiktig medelsförvaltningen är att avsatta medel ska bidra till att primärt hantera kommunens pensionsåtagande. Långsiktigt eftersträvas en real avkastning om 3 procent per år sett över rullande femårs-perioder. Målsättningen är även

att portföljen skall bidra med ett så jämt resultat över tiden som möjligt även om medlen kommer att fluktuera i värde från tid till annan.

- c) Målet med skuldförvaltningen är att långsiktigt minimera slagen på kommunens finansnetto och samtidigt minimera räntekostnaderna.
- d) Målet inom kommunkoncernen är att utnyttja stordriftsfördelar och effektivisera finansiering, kapitalflöden, likviditetshantering, betalningsrutiner och övriga finansiella tjänster

Finansverksamheten ska bedrivas på ett betryggande sätt och enligt med på området gällande lagstiftning samt EU-rättsliga principer.

1.5 Giltighet och uppdatering

Denna finanspolicy är fastställd av Oskarshamns kommuns fullmäktige och gäller tillsvidare. Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram förslag till uppdateringar då detta krävs för att anpassa policyn till aktuella förhållanden inom Oskarshamns kommun eller till utvecklingen på de finansiella marknaderna. Kommunstyrelsen ska under sista kvartalet varje år göra en bedömning av behovet att uppdatera finanspolicyn. Finanspolicyn fastställs i kommunfullmäktige.

2 Organisation och ansvarsfördelning

2.1 Bakgrund

Ansaret för finansverksamheten inom kommunkoncernen fördelas mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommundirektören, finansenheten samt de kommunala bolagen enligt nedan. Finansenheten består av ekonomichef och finansekonom.

För att hantera koncernens ekonomi effektivt ska Kommunen på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna för de enheter som ingår i koncernen.

Samordningen mellan Kommunen och dess bolag regleras genom ägardirektiv, finanspolicy för kommunen, det enskilda bolagets finanspolicy samt rutiner som finansenheten har utarbetat för samordningen.

2.2 Fördelning av ansvar och befogenheter

Enhet	Ansvarsområde
Kommunfullmäktige	<ul style="list-style-type: none"> • Beslutar om finanspolicy för Kommunen (vilken även skall beaktas av bolagen och stiftelser i kommunkoncernen). • Beslutar om finansiella mål, borgen och ramar för upplåning. • Beslutar om medel som avskiljs för framtida finansiella åtaganden. • Beslutar om mottagande av förvaltning av andra organisationers medel såsom stiftelse och gåvomedel.

Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvara för att Kommunens tillgångar och skulder förvaltas i enlighet med denna policy. • Ansvarar för att upplåning, placering av likvida medel, borgen och leasing hanteras enligt finanspolicyen. • Besluta om anlitande av externa förvaltare samt om avvecklande av förvaltare som inte uppfyller uppsatta krav. • Ansvara för förvaltningen av andra organisationers medel. • Ansvara för att besluta om nya derivatinstrument enligt kapitel 9. • Ansvara för att besluta om nya alternativa tillgångar enligt kapitel 5.3.8. • Ta emot utvärderingar av förvaltningen samt följa upp dessa.
Kommundirektör	<ul style="list-style-type: none"> • Om situationen kräver, fatta sådana beslut som innebär överträdelser mot denna finanspolicy om syftet är att minska kommunens finansiella risk. Sådana beslut ska anmälas till Kommunstyrelsens nästa sammanträde.
Finansenheten	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvara för att Kommunens finansförvaltning sköts på ett effektivt sätt och inom de ramar som lagar och förordningar samt denna finanspolicy anger. • Besluta, inom ramen för Kommunstyrelsens delegation, om upplåning, placering av kommunens likvida medel, leasing, externa förvaltningsuppdrag samt förvaltning av andra organisationers medel. • Företräda i den löpande verksamheten Kommunen gentemot externa parter. • Initiera och utarbeta förslag till uppdateringar av finanspolicyen när så erfordras. • Rapportera utfallet av det finansiella resultatet till Kommunstyrelsen enligt plan. • Lämna vid behov service i finansiella frågor till Kommunens bolag som omfattas av denna finanspolicy. • Utarbeta rutiner för samordningen mellan kommunen och bolagen. • Utarbeta rutiner för intern kontroll
Bolagen	<ul style="list-style-type: none"> • Upprätta egna riktlinjer/ egen finanspolicy för finansverksamheten med beaktande av den av Kommunfullmäktige antagna finanspolicyen. • Ansvar för sin egen finansiella verksamhet och risker enligt vad som kommer av Aktiebolagen, ABL. • Rapportera bolagets finansiella situation till kommunen i samband med del- och helårsbokslut. • Rapportera bolagets likviditetssituation samt lånebehov till kommunen i samband med del- och helårsbokslut.

2.3 Intern kontroll

Med intern kontroll avses de kontrollmoment som ingår i administrationen av finanshanteringen. Kontrollen förutsätter att det finns erforderliga system och rutiner för:

- instruktioner
- rapportering och uppföljning
- ansvarsfördelning i organisationen
- inventering av tillgångar
- redovisning

2.4 Övrigt om ansvarsfördelning

För organisation och ansvarsfördelning inom Kommunen se även Delegationsordning för kommunstyrelsen.

3 Generella principer

3.1 Ansvarstagande i finansverksamheten

Kommunen ska ta hänsyn till och visa ansvarsfullhet i finansverksamheten. I detta hänsynstagande ska även den finansiella risken, kostnader och eventuell förväntad avkastning vägas in. Primärt kan kommunen göra skillnad i placeringsverksamheten och där ska kommunen undvika att placera direkt i företag som systematiskt bryter mot internationella normer vilka finns formulerade i FN-konventioner och traktater gällande exempelvis mänskliga rättigheter och demokratiska principer. Detsamma gäller företag som systematiskt bryter mot lagar, förordningar eller konventioner inom miljöområdet i de länder där de är verksamma, eller som är vedertagna inom Sverige. Placeringar får inte ske i företag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila bränslen¹. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering. Placeringar ska vidare undvikas i värdepapper vars huvudsakliga exponering utgörs av företag med tillverkning eller försäljning av vapen eller annat krigsmateriel, pornografi, tobaksprodukter eller alkohol.

3.2 Ägarpolicy

Placeringar ska inte ske i sådan omfattning att Oskarshamns kommun får ett betydande inflytande i ett enskilt bolag. Denna begränsning gäller ej avseende intern utlåning inom kommunkoncernen.

4 Likviditetshantering

4.1 Allmänt

Med likviditetshantering avses matchningen av in- och utbetalningar samt hantering av kortfristiga låne- och placeringsbehov. Likviditetshantering ska bedrivas med målet att samordna kapitalströmmarna i kommunkoncernen och att sänka räntekostnaderna genom effektiva betalningsrutiner och god likviditetsplanering.

Kassaförvaltningen avser förvaltningen av kortfristiga medel som ingår i den löpande verksamhetens kassaflödeshantering. I kassaförvaltningen ingår därmed inte egenfinansierad utlåning inom kommunkoncernen, kommunens långsiktiga medelsförvaltning eller stiftelser.

För att kommunen ska kunna fungera rationellt och klara av de löpande betalningarna måste betalningsmedel alltid finnas i beredskap. Betalningsberedskapen är beroende av tillgången på

¹ Undantag medges vid placering i fonder förutsatt att det inte finns tillgängliga alternativ inom ramen för önskad placeringsinriktning. Detta undantag gäller till 2019-12-31.

likvida medel, d v s sådana tillgångar som snabbt kan nyttjas till utbetalningar. Kassaförvaltningen ska ske i intern regi.

4.2 Likviditetsplanering

Kommunen, respektive bolag, stiftelse ansvarar för att en likviditetsplanering görs. Likviditetsplaneringen ska ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort (< 12 mån) och lång sikt (1 – 3 år) samt utgöra underlag för beslut om upplåning och placering av likvida medel. Kommunkoncernens gemensamma likviditetsbehov sammanställs av Ekonomiavdelningen.

4.3 Koncernkonto

Inom kommunkoncernen finns det ett koncernkontosystem för samordning av betalningsflöden. Målsättningen är att samtliga bolag och stiftelser inom kommunkoncernen ingår i detta koncernkontosystem. Rutinerna för saldohanteringen ska vara så utformade att inflytande medel genast används för utbetalningar, s.k. matchning. Överskott ska så snabbt som möjligt göras räntebärande.

4.4 Likviditetsreserv

Med likviditetsreserv avses medel som kan användas för att säkra kortsiktig betalningsförmåga. En likviditetsreserv ska hållas i syfte att hantera likviditetssvängningar och för att kunna möta störningar på finansieringsmarknaden. I likviditetsreserven räknas in obundna bankmedel, marknadsvärdet på placeringar som kan frigöras på två bankdagar och outnyttjade kreditlöften. Likviditetsreservens utformning specificeras i kapitel 5.2, riktlinjer likviditetsplaceringar.

5 Placeringar

Kapitel 5 avser riktlinjer för kommunens placeringar.

5.1 Allmänt

Med placeringar avses externa placeringar vilka delas upp i två delar beroende på placeringshorisont och möjlighet att bära risk.

1. Likviditetsplaceringar. Likviditet ska i första hand användas för att upprätthålla likviditetsreserven och i andra hand, om möjligt, för att reducera lånebehovet i kommunkoncernen och i tredje hand placeras enligt riktlinjerna nedan under 5.2 .
2. Långsiktiga placeringar. Här kan större risk tas samtidigt som fler typer av instrument medges. Dessa placeringar regleras av riktlinjerna under 5.3.
3. Oskarshamns kommun har vidare medel avsatta för pensionsförpliktelser vilka förvaltas av Kalmar Läns Pensionskapitalförvaltning AB ("KLP") sedan 2010. KLP:s placeringspolicy godkändes 2010-01-11 av Kommunfullmäktige och gäller för avsatta pensionsmedel. Dessa innebär att pensionsportföljen alltid ska täcka minst 40 % av kommunens pensionsförpliktelser. Den del av pensionsskulden som inte redovisas i KLP återlånas av kommunen.

5.2 Riktlinjer likviditetsplaceringar

Följande riktlinjer gäller vid placeringar av likviditet.

- a) placeringarnas löptider och risktagande ska anpassas till vilken placeringshorisont som gäller i förhållande till framtida betalningar (matchningsprincipen)
- b) huvudregeln är att maximalt 50 miljoner kronor exklusive koncernkonto får placeras hos en enskild motpart om löptiden är över tre månader. Undantag medges för placering i skuldebrev utgivna av svenska staten (ingen beloppsbegränsning) samt för koncernkontot där maximal inlåning får uppgå till 200 miljoner kronor
- c) placeringarnas sammanlagda genomsnittliga löptid får ej överstiga 1 år
- d) förvärv och avyttring av värdepapper i svenska kronor ska ske genom bank eller värdepappersinstitut som står under Finansinspektionens tillsyn eller motsvarande tillsyn i annat land
- e) placering i noterade skuldförbindelser får endast ske i värdepapper med hög likviditet där officiell köpkurs fortlöpande ställs

5.2.1 Tillåtna instrument

Likviditet får placeras i följande instrument i svenska kronor med maximal löptid om 3 år.

- a) kontoinlåning på koncernkonto upphandlat i anslutning till upphandling av banktjänster
- b) kontoinlåning/deposit i bank som innehar en rating om antingen lägst A-1 (S&P) eller P-1 (Moody's)
- c) penningmarknadsinstrument som innehar lägst A-1/K-1-rating (S&P)
- d) skuldebrev utgivna av svenska staten
- e) skuldebrev utgivna av svenska kommuner, landsting, regioner samt Kommuninvest förutsatt att motparten innehar en rating om antingen lägst A- (S&P) eller A3 (Moody's)
- f) skuldebrev utgivna av svenska helägda statliga bolag förutsatt att motparten innehar en rating om antingen lägst BBB- (S&P) eller Baa3 (Moody's)
- g) säkerställda obligationer utgivna av svenska bostadsinstitut förutsatt att motparten innehar en rating om antingen lägst AAA (S&P) eller Aaa (Moody's)
- h) Fonder vars huvudsakliga innehav består av ovanstående typer av instrument, men mindre delar företagsobligationer med som lägst rating BBB- är accepterat.

5.3 Riktlinjer långsiktig medelsförvaltning

5.3.1 Mål

Det övergripande målet för övrig långsiktig medelsförvaltningen är att avsätta medel som primärt ska bidra till att hantera kommunens pensionsåtagande. Långsiktigt eftersträvas en real avkastning om 3 procent per år sett över rullande fem års-perioder. Avkastningsmålet är i linje med den övergripande risklimiten och den förväntade avkastning som denna risk innebär. Målet skall ses över en längre tidshorisont då avkastningen enskilda år både kan vara högre och lägre än snittavkastningen. Avkastningsmålet är underställt riskbegränsningen nedan.

5.3.2 Övergripande riskbegränsning

I syfte att begränsa förlusten vid kraftiga börsfall används en dynamisk allokeringsmodell med fast, begränsad nedsida. Den maximala förlustrisken är fastställd till 15 %, det vill säga ett

säkerhetsgolv på 85 % av portföljens högsta värde de senaste 24 månaderna (beräknat som värdet den sista dagen varje månad). Förlustrisken är fastställd utifrån en helhetsbedömning av kommunens ekonomiska situation och vilken risk som är rimlig för kommunen att ta utifrån ett flertal faktorer, exempelvis kommunens förväntade resultat samt bedömning av kommunens riskbenägenhet. Portföljens risktagande anpassas till den på förhand bestämda förlustrisken och uttrycks som maximal andel aktier (riskexponering) portföljen kan ha. Maximal beräknad aktieandel ska rapporteras minst månadsvis, och därutöver vid behov då det finns misstanke om att aktieexponeringen kan behöva minskas.

5.3.3 Tillåtna tillgångsslag

Reglerna anger i vilka tillgångar och med vilka limiter medlen får placeras. Samtliga i riktlinjerna givna restriktioner hänför sig till tillgångarnas marknadsvärde, dvs. deras värdering till vid varje tillfälle rådande pris-, kurs- och räntenivåer.

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag:

- Likvida medel i svenska kronor
- Svenska räntebärande värdepapper
- Svenska och utländska aktier och aktierelaterade instrument
- Alternativa tillgångar

5.3.4 Tillgångsfördelning och limiter

Procenttalen i nedanstående tabell anger lägsta och högsta andel som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt får utgöra av portföljens totala marknadsvärde.

TILLGÅNGSSLAG	Min	Max
1. Likvida medel	0%	20%
2. Räntebärande värdepapper i SEK	30%	90%
Duration	0,5 år	4 år
3. Aktier	0%	60%
- Varav svenska aktier och aktierelaterade instrument	40%	100%
- Varav utländska aktiefonder och aktierelaterade instrument	0%	60%
4. Alternativa tillgångar	0%	10%

5.3.5 Likvida medel

Likvida medel definieras som medel på bankräkning, depåkonto samt dagsinlåning. Övrig tidsbunden inlåning hänförs till räntebärande värdepapper vid beräkning av tillgångsslagens andelar.

5.3.6 Svenska räntebärande värdepapper och kreditrisker

Portföljens medel, vad det gäller räntebärande papper, får placeras i:

- Värdepappersfonder registrerade hos Finansinspektionen eller motsvarande organ inom EU bestående av räntebärande värdepapper med god kreditvärdighet och riskspridning. Fondens värde ska kunna gå att följa kontinuerligt samt realiseras med kort varsel samtidigt som den genomsnittliga kreditvärdigheten ska vara tillfredsställande med huvuddelen exponerat mot mer kreditvärdiga papper (investment grade).

- Direkt i svenska räntebärande värdepapper (denominerade i SEK) som är offentligt utbudna och som löpande prissätts.

Vid placering i direkt räntebärande värdepapper gäller nedanstående limiter. Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av portföljens marknadsvärde samt maxandel per emittentkategori. Mängden kreditrisk som får tas beror på hur lång löptid underliggande instrument har samt hur stor del instrumentet utgör av förvaltningen. Värden inom parentes avser en kortfristig ratingskala som används på räntebärande värdepapper med en löptid under ett år.

Emittent/värdepapper		Emittent-kategori	Emittent-kategori	Emittent-kategori	Emittent-kategori	Max andel per emittent
	Duration	K. 0 - 1 år	L. 1 - 3 år	M. 3-7 år	N. >7 år	(dur. 0-1 år)
		$\sum K$ till N	$\sum L$ till N	$\sum M$ till N	N	
A. Stater, kommuner och landsting eller dess motsvarighet inom Euro-området, med rating om lägst AAA/Aaa eller av motsvarande stater, kommuner, landsting garanterat värdepapper		100%	100%	100%	100%	100%
B. Värdepapper med rating om AAA /Aaa	$\sum B$ till E	100%	85%	70%	60%	15% (25%)
C. Värdepapper med rating om AA- /Aa3	$\sum C$ till E	80%	60%	40%	25%	10% (20%)
D. Värdepapper med rating om A- /A3	$\sum D$ till E	50%	30%	20%	10%	5% (15%)
E. Värdepapper med rating om BBB-/Baa3	E	20%	10%	5%	0%	5% (10%)

I första hand ska värdepapprets rating användas och om det inte finns, används emittentens rating.

Om löptiden på ett instrument är kortare än 1 år får kortfristig rating användas. Kortfristig rating översätts till lägsta motsvarande långa rating i tabellen ovan. Översättningstabell återfinns under avsnittet definitioner.

Räntebärande värdepapper utan rating, men med statliga garantier faller under kategori 3. Kommuner och landsting utan rating hamnar också i denna kategori. Ovanstående gäller rating enligt Standard & Poor's eller Moody's. Om låntagaren har rating från både Standard & Poor's och Moody's, krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå. Placering i värdepapper emitterade av kommunen eller närstående bolag är inte tillåtet.

5.3.7 Aktier och aktierelaterade instrument

Aktieplaceringar ska primärt ske i aktiefonder, men placeringar får även ske i aktierelaterade instrument som ETF:er och aktieindexobligationer (strukturerade produkter) samt olika typer av instrument för att nå aktieexponering som inte står i strid med övriga begränsningar i dessa riktlinjer. Allmänt vedertagna principer för diversifiering inom och mellan olika aktiemarknader skall iakttas. Även riskspridning avseende förvaltare och förvaltningsstil bör eftersträvas.

Fondernas aktieplaceringar ska ske i börsnoterade svenska eller utländska aktier. Med börsnoterade aktier avses aktier som är föremål för regelbunden handel på auktoriserad marknadsplats öppen för allmänheten och under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet. Ett enskilt bolag får inte utgöra mer än 10 % av den svenska respektive utländska aktieportföljen. Undantag görs i det fall en aktie väger tyngre än 10 % av jämförelseindex enligt då andelen av denna aktie får uppgå till motsvarande vikt i index.

5.3.8 Alternativa tillgångar

Genom att investera i alternativa placeringar med förväntad låg korrelation till aktier och räntor kan den totala portföljrisken reduceras. Placeringar ska i allt väsentligt leva upp till bestämmelserna i denna policy. Innan eventuell investering görs, krävs gransknings- och urvalsprocess. Denna process ska dokumenteras skriftligt och användas som beslutsunderlag. För placeringar i alternativa investeringar gäller att de omfattas av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Innan investering görs i alternativ tillgång ska Kommunstyrelsen godkänna detta.

5.3.9 Belåning

Tillgångarna i portföljen får inte belånas. Räntor och utdelningar eller motsvarande avkastning på tillgångarna återinvesteras eller hanteras som likviditet inom kommunen.

5.3.10 Beräkning av och åtgärder vid överskridande av limit

Vid beräkning av portföljens värde och av limiter, skall portföljens tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde. Om extern förvaltare anlitas skall över- respektive underskridande av limiter enligt förvaltningsuppdraget rapporteras till kommunen, med beskrivning av orsaken till förändringen samt förslag till åtgärd. Om limit överskrids ska tillgångarna avyttras i motsvarande mån så snart det lämpligen kan ske, varvid särskild hänsyn ska tas till den risk som överskridandet innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske. Ekonomichefen skall rapportera över- respektive underskridande till kommunstyrelsens, med beskrivning av orsaken till förändringen samt förslag till åtgärd.

5.3.11 Motparter

Samtliga motparter ska vara ett värdepappersinstitut eller fondbolag och ha erforderliga tillstånd för sin verksamhet enligt gällande lag om värdepappersmarknaden, respektive gällande lag om investeringsfonder. Utländsk förvaltare skall ha tillstånd motsvarande de som anges ovan och stå under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ. Alla uppdrag ska grundas på skriftligt avtal och förvaltaren skall åta sig att följa denna policy.

5.3.12 Förvaring

Portföljens tillgångar ska förvaras hos värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt gällande lag om värdepappersmarknaden. Andelar i värdepappersfonder registreras dock normalt hos fondbolaget, utan leverans till värdepappersinstitutet. Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

5.3.13 Uppföljning och rapportering

Det övergripande syftet är att kontrollera att förvaltningen har skett i enlighet med det övergripande målet samt den övergripande riskbegränsningen. Syftet är också att ge kommunen en sådan information om de placerade medlens avkastning och riskexponering, i relation till denna finansiella policy, att åtgärder kan vidtagas vid eventuella avvikelser. Månadsvis rapportering ska innehålla minst följande punkter:

- Totalt marknadsvärde
- Aktuell risksituation
- Avkastning i förhållande till övergripande avkastningsmål samt till fastställda jämförelseindex
- Förändringar av innehavet under månaden
- De förvaltade medlens tillgångsfördelning i detalj vid senaste månadsskiftet
- Genomsnittlig löptid och räntekänslighet för räntebärande värdepapper
- Eventuella avvikelser från placeringsreglerna i denna finansiella policy, avvikelsernas orsak samt vidtagna åtgärder eller förslag till åtgärder

Förvaltningsresultatet ska även utvärderas mot relevanta index som mäter utvecklingen på de olika marknader på vilka placeringarna görs. För att utvärdera förvaltare ska den vikt i respektive index som det tilldelade förvaltningsmandatet omfattar ligga till grund för utvärderingen.

TILLGÅNGSSLAG	INDEX
Räntebärande värdepapper i SEK	50% OMRX T-Bill + 50% OMRX T-Bond, eller motsvarande
Svenska aktier och aktierelaterade instrument	SIX PRX Total return eller motsvarande
Utländska aktiefonder och aktierelaterade instrument	MSCI AC i SEK Total return eller motsvarande
Alternativa tillgångar	OMRX T-Bill + 2%

6 Skuldförvaltning

6.1 Allmänt

Upplåning inom kommunkoncernen som hanteras och samordnas av kommunen ska inrymmas inom de av Kommunfullmäktige beslutade ramarna. Med upplåning avses alla former av finansiering inklusive leasing och kreditlöften. Kommunens låneportfölj skall förvaltas på ett kostnadseffektivt sätt med hänsyn tagen till risker och andra faktorer. Upphandling av lån skall samordnas i kommunkoncernen. Upplåning skall ske med beaktande av likviditetssituationen, aktuellt marknadsläge samt planerad investeringstakt.

6.2 Mål och övergripande riskbegränsning

Målet med skuldförvaltningen är att optimera kommunkoncernens finansiella resultat inom givna risklimiter. Detta ska uppnås genom en effektiv och långsiktig skuldförvaltning utan spekulativa inslag.

6.3 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller vid upplåning:

- a) upplåning får genomföras inom av Kommunfullmäktige beslutad ram för upplåning
- b) kommunen skall alltid innan upplåning överväga finansiering med egna medel
- c) upplåning ska uppfylla kraven på en låg finansieringsrisk, hög kvalitet på lånedokumentation och en enkel administration
- d) en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur och finansierings- samt ränterisk skall eftersträvas
- e) upplåning, vars enda syfte är att skapa räntevinster, ska inte förekomma
- f) Ekonomiavdelningen ska arbeta med god framförhållning vid upplåning
- g) godkända motparter vid tecknande av kreditlöften är bank med rating om minst A- (S&P) eller A3 (Moody's)

Riktlinjer för hantering av finansieringsrisker och ränterisker finns beskrivna i kapitel 7 och 8.

6.4 Upplåningsformer

Följande upplåningsformer är tillåtna:

- a) Upplåning får ske genom utgivande av obligation eller annat löpande skuldebrev
- b) Upplåning får ske genom banklån från svensk eller utländsk bank
- c) Upplåning får ske genom tecknande av skuldebrev med annan finansiell institution eller placerare
- d) Finansiell och operationell leasing

Kommunfullmäktige ska besluta separat om publika låneprogram som certifikatsprogram och obligationsprogram.

7 Finansieringsrisk

7.1 Allmänt

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar. Finansieringsrisk uppstår även om kommunens upp- och utlåning inte sker med matchade villkor för kapitalbindning.

Målet är att uppnå en låg finansieringskostnad samtidigt som betalningsförmågan säkerställs på såväl kort som lång sikt.

7.2 Riktlinjer

För att begränsa finansieringsrisken ska följande riktlinjer följas.

- Tillåtet intervall för genomsnittlig kapitalbindning: 1,5-4 år.
- Maximalt 40% av kapitalet får förfalla inom 1 år.

7.3 Leasing

Leasing avser alla avtal om hyra av lös egendom. I ett leasing avtal finns två parter, leasegivare som finansierar egendom och leasetagaren som hyr egendom. Marknaden tillhandahåller olika former av leasing som möter olika behov. Avgörande om kommunkoncernen ska använda leasing eller inte som finansieringsform är den samlade ekonomiska bedömningen vid leasingtillfället. Varje beslut om leasingupphandling ska föregås av en skriftlig dokumentation som visar finansieringsformen för- och nackdelar i förhållande till egenfinansiering. För kontroll av riskerna kring leasing ska leasingverksamhet beaktas som lån.

8 Ränterisker

8.1 Allmänt

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar kommunens finansnetto negativt. Ränteriskhantering ska syfta till att undvika stora och snabba genomslag i finansnettot.

Målet med ränteriskhanteringen är att långsiktigt åstadkomma bästa möjliga finansnetto inom ramen för de risktaganden som fastställs i dessa finansiella riktlinjer.

8.2 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för hanteringen av ränterisker.

- Tillåtet intervall för genomsnittlig duration: 1,5-4 år.
- Maximalt 40% av ränteförfallen får ligga inom 1 år.

Utifrån ovanstående limiter för ränte- och kapitalbindning så bedöms de genomsnittliga räntekostnaderna inte fluktuera med mer än 0,70 % från ett år till ett annat. Detta mått definieras som den övergripande riskbegränsningen för skuldförvaltningen och ska följas upp löpande.

9 Derivatinstrument

9.1 Allmänt

För att hantera riskerna i finansverksamheten förekommer olika derivatinstrument i marknaden. All användning av derivatinstrument förutsätter att Ekonomiavdelningen har god förståelse för instrumentets funktion, prissättning och tillhörande risker och har administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer.

9.2 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för derivatinstrument och motpartsrisker:

- a) derivatinstrument får användas endast till att hantera finansiella risker i underliggande upp- och utlåning, placeringsportfölj eller underliggande valutaexponeringar
- b) kommunen får använda derivatinstrument i form av terminer, FRA-kontrakt, ränteswappar, optioner
- c) innan ett derivatinstrument används för första gången ska Kommunstyrelsen godkänna instrumentet
- d) riskbedömning och konsekvensanalys av en derivattransaktion ska alltid genomföras och dokumenteras före affärsavslut
- e) uppföljning och utvärdering av vad derivatpositionerna under ett enskilt år har inneburit i termer av risker och kostnader
- f) godkända externa motparter vid derivataffärer är skandinavisk bank med rating om minst A- (S&P) eller A3 (Moody's)

10 Valutarisker

10.1 Allmänt

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar.

I finansverksamheten uppkommer valutarisker om Ekonomiavdelningen lånar eller placerar i utländsk valuta. I förvaltningarna uppkommer valutarisker om förvaltningarna upphandlar varor eller tjänster i utländsk valuta eller får bidrag i utländsk valuta. Valutarisker i förvaltningarnas verksamheter kan vara komplexa och inte alltid möjliga att säkra.

Det åligger förvaltningarna att identifiera och omedelbart till Ekonomiavdelningarna rapportera valutarisker i verksamheten om motvärdet på exponeringen bedöms motsvara 1 miljoner kronor eller mer.

10.2 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för hanteringen av valutarisker.

- a) upplåning i utländsk valuta är inte tillåtet utan valutasäkring
- b) valutarisker i finansverksamheten ska omedelbart säkras med derivatinstrument
- c) förvaltningarna ska identifiera och omedelbart till Ekonomiavdelningen rapportera valutarisker i verksamheten

11 Operativa risker

11.1 Allmänt

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktiga system. De operativa riskerna ska begränsas genom uppdaterade och väl dokumenterade rutinbeskrivningar och arbetsinstruktioner.

Varje transaktion ska administreras så att risken för fel och eventuell skada minimeras. Målet med hanteringen av de operativa riskerna är att minimera förluster på grund av fel i processer, system eller bristande kontroll.

11.2 Riktlinjer

Följande gäller för att säkerställa att god intern kontroll upprätthålls

- a) alla affärstransaktioner och betalningar ska utföras enligt delegationsordning, fullmakter eller attestordning
- b) alla transaktionsverifikationer ska vid transaktionstillfället kompletteras med ett internt beslutsunderlag (handelsnota) som anger viktiga villkor och motiv för transaktionen
- c) alla affärstransaktioner ska kontrolleras mot intern handelsnota och extern affärsbekräftelse
- d) alla affärstransaktioner ska utöver i ekonomisystemets reskontra registreras i ett register (finanssystem eller motsvarande)
- e) en person som gjort affärsavslut får inte attestera bokföringsunderlaget i ekonomisystemet

Ekonomichefen verkställer kommunens upplåning inom ramen för av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutade ramar. Samråd sker fortlöpande med bolagen i kommunkoncernen. Lånehandlingar undertecknas av kommunstyrelsen utsedda personer.

12 Borgen

Borgensåttagande får endast ske i enlighet av med Kommunfullmäktiges beslutade borgensramar och skall följa riktlinjer för Kommunal borgen för Oskarshamn kommun.

13 Rapportering och riskkontroll

Rapporter ska upprättas med syfte dels att utgöra underlag för planering och beslut, dels att vara ett styr- och kontrollmedel över hur väl finansverksamheten följer de finansiella riktlinjerna. Utöver nedanstående rapportering ska den rapportering som Kommunfullmäktige eller Kommunstyrelsen efterfrågar, ske enligt deras instruktioner.

13.1 Incidentrapportering

All finansiell verksamhet är förknippad med ett risktagande. Att förutse alla risker är omöjligt. Varje medarbetare inom kommunen är skyldig att omedelbart rapportera avvikelser och incidenter till kommundirektören.

13.2 Månadsrapportering

Rapporteringen ska innehålla de basfakta för upp- och utlåning, likviditetshantering samt placeringar som visar att finansverksamheten bedrivs inom de ramar för risktagande som är specificerade i de finansiella riktlinjerna. Rapporteringen ska göras på en aggregerad nivå och visa bokförda värden och förändringen av dessa avseende all upplåning, utlåning och placeringar i kommunen.

Finansenheten tar, till alla rapporteringsmånader, fram följande uppgifter:

- Avstämning mot uppsatta regler och limiter i riktlinjerna
- Aktuell situation i förhållande till övergripande riskbegränsning
- Skuldportföljens volym och sammansättning (Koncern samt kommun)
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats (Koncern samt kommun)
- Skuldportföljens genomsnittliga kapital- och räntebindningstid (Koncern samt kommun)
- Aktuell likviditetssituation (kommun)
- Eventuell likviditetsprognos (kommun)
- Förändringar enligt ovanstående punkt sedan föregående rapport

Rapportering till Kommunstyrelsen sker tertialvis i samband rapportering av delårsrapport.

Överträdelser av ramar, limiter och mandat ska snarast möjligt rapporteras till Kommunstyrelsen. Rapporten ska innehålla vidtagen åtgärd eller förslag till åtgärd.

13.3 Rapportering från kommunkoncernen och förvaltningar till Ekonomiavdelningen

Det åligger avdelningarna och styrelserna i helägda bolag och associerade stiftelser att ge Ekonomiavdelningen den information som behövs för en effektiv finansiell samordning samt för kontroll och uppföljning av finansiella transaktioner.

- Rapportera bolagets finansiella situation till kommunen i samband med del- och helårsbokslut.
- Rapportera bolagets likviditetssituation samt lånebehov till kommunen i samband med del- och helårsbokslut. Lånebehov rapporteras vid delår och helår för de kommande 12 månaderna samt på årsbasis de nästa kommande 3 år.

Definitioner av termer

Derivatinstrument	Riskhanteringsinstrument som kan härledas till ett underliggande värdepapper, t ex köp- och säljoptioner i aktier, ränteterminer m fl.
Duration	Kan beskrivas som den räntebärande portföljens vägda genomsnittliga återstående löptid. Durationen bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Ju högre värde desto mer känslig är portföljen för förändringar i marknadsräntan. Durationen för en s.k. nollkupongsobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.
Emittent	Utgivare och garant av finansiella instrument.
Exponering	Det värde, uttryckt i kronor eller i procent av den totala portföljen, som förändras pga förändringar i kursen/räntan på ett värdepapper.
Kommunkoncern	Kommunkoncernen i denna finanspolicy avser hel- och delägda kommunala aktiebolag och stiftelser.

Kreditrisk	Risk för att utställaren av ett finansiellt instrument, tex obligation, inte kan infria löftet om återbetalning av lånet.
Likvida medel	Medel på bankkonto och dylikt som kan omsättas med kort varsel.
Likviditet	Mått på omfattningen av handeln, eller omsättningen, i ett instrument eller på en marknad. Även benämning för kassamedel.
Limit	Riskenivå som begränsar innehav av finansiella instrument.
Löptid	Den tid som återstår till ett värdepapper förfaller till betalning.
Marknadsvärde	Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå.
Matchning	Exempelvis att kassaflöden från ett räntebärande värdepapper infaller vid samma tidpunkt och med samma storlek som en pensionsutbetalning
Obligation	Skuldebrev med löptid (ursprungligen) över ett år.
Option	Finansiellt instrument som ger innehavaren rätten, men inte skyldigheten, att köpa (köption) eller att sälja (säljoption) en viss egendom till ett förutbestämt pris inom en viss tidsperiod. Optionen ger utfärdaren motsvarande skyldighet att sälja eller att köpa egendomen ifråga.
Placeringshorisont	Den tidsperiod under vilken de förvaltade medlen ska vara investerade.
Rating	Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt.
Ratingkategorier	Ratinginstituten Standard & Poor's (S & P's) och Moody's Investors Service Inc (Moody's) klassificering av kort- och långfristig upplåning kan illustreras enligt följande:

Översättningstabell för rating

Standard & Poor's			Moody's	
Nationell kortfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating
		AAA		Aaa
		AA+		Aa1
		AA		Aa2
	A-1+	AA-		Aa3
		A+		A1
	A-1	A	P-1	A2
		A-		A3
K-1	A-2	BBB+	P-2	Baa1
K-2		BBB		Baa2
K-3	A-3	BBB-	P-3	Baa3
		BB+		Ba1
		BB		Ba2
	B	BB-		Ba3
		B+		B1
		B		B2
		B-		B3
		CCC+		Caa1
		CCC		Caa2
		CCC-		Caa3
		CC		Ca
	C	C	Not prime	C
K-4	D	D		

Ränteportfölj

En förmögenhet som är placerad i räntebärande värdepapper.

Tillgångsslag

Räntebärande värdepapper och aktier är två exempel på tillgångsslag.

Valutarisk

Risken att utländska tillgångar faller i värde mätt i egen valuta på grund av att den egna valutan stiger/utländsk valuta faller.